

FOMTERV

1024 Budapest, Lovászteru. 37. • 1270 Bp. pf. 1004 • Tel: 325-9500 • Fax: 325-9550 • Email: fomterv@omtervh.hu • www.fomtervh.hu

FOMTERV MÉRŐKÉP TERVEZŐ ZRT.

Herceghalom közlekedésfejlesztési terve

Tanulmány

I. részszállítási: Mórízliget forgalomtechnikai vizsgálata

Megbízó:

Herceghalom Község Önkormányzata

2008. december 1.

FOMTERV

1024 Budapest, Lövőház u. 37. * 1276 Bp. Pf. 1104 * Tel.: 345-9500 * Fax: 345-9550 * E-mail: fomterv@fomterv.hu * www.fomterv.hu

FOMTERV MÉRNÖKI TERVEZŐ ZRT.

Tsz.: 12. 08. 234

01-12-I-001

Herceghalom Közlekedésfejlesztési Terve Tanulmány

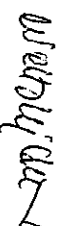
I. részszállítás

Móriczliget forgalomtechnikai vizsgálata

Készítették:

Kiss Károly
tervező
KÉ-T/01-1213

Cselle Ferenc
tervező gyakornok

Wettstein Anikó
mb. irodavezető

2008. november 30.

1. A feladat megfogalmazása

Herceghalom új beépítésű lakóterületének (Móriczliget) jelenlegi forgalomszabályozásának felülvizsgálata az Önkormányzat döntése alapján került elkészítésre.

A régi településrésztől jól elhatárolható laza családi és sorház építésre alkalmas Móriczliget ma lakó-pihenő övezetként van kijelölve. A jelenlegi forgalmi rend a hozzá fűzött elvárásoknak nem minden szempontból felel meg, elsősorban a kialakuló sebességek, egyalogos és közúti forgalom el nem választottságából fakadó forgalombiztonsági kérdések újragondolása vált szükségessé.

Jelen tanulmány e kérdéskörnek az átfogó vizsgálatára készült, mely mind a megrendelő Önkormányzat, mind a lakosság észrevételeit figyelembe véve több változatban vizsgálja a lehetséges alternatív megoldásokat.

2. Tervelőzmények áttekintése

A tervezés megkezdésekor a megrendelő Herceghalom Önkormányzata rendelkezésünkre bocsátotta:

Herceghalom Község Településrendezési Terve

(készítette: PORTATERV Városrendezési és Építészeti Tervező Iroda Kft. Marti Zsuzsa, Horváth Adrienne és Heckenat Judit)

Ezen belül a

Településszerkezeti Terv

Úthálózatfejlesztési Terv

Szabályozási Terv

munkarészeket tekintettük át.

A szabályozási tervlapon Móríczliget déli köztúthálózati kapcsolata a Móríczí út és Jókaí Mór utca között egy 16 m-es sávban van biztosítva (a jelenlegi szervízépület helyén). Ennek a kapcsolatnak a létevel a tervezés során számoltunk.

3. Helyzetlelemezés

3.1. A település köztúthálózata:

A község területét érinti az M1 autópálya, az 1-es számú főút, illetve az 1101-es és 8101-es jelű mellékutak. Az országos közutak lakott területét elkerülik, így azt tranzit forgalom nem terheli.

A település területe két nagy egységre osztható, a régi beépítésre, illetve az újonnan kialakított móríczligeti lakóterületre. A régi településrészt továbbosítja a rajta keresztútfolyó patak és annak völgye. A település egyes részeit gyűjtő funkcióval rendelkező utak kötik össze. Ezek az új és a régi részt elválasztó Móríczí út, a régi település két részét összekötő Akácós út – Kosuth Lajos utca útvonal, illetve az országos közutakhoz kapcsolatot biztosító Zsámbéki út, Gesztenyés út és Jókaí Mór utca (1. ábra).

A település teljes lakott területén 40 km/ó a megengedett sebesség, ez alól egyedül a móríczligeti új településrészt kivétel, ahol lakó-pihenő övezet került kialakításra, ami 20 km/ó sebességkorlátozást jelent (2. ábra).

Mindemellett szükségesnek tartjuk felhívni a figyelmet a lakó-pihenő övezeti szabályozás néhány más sajátosságára:

Csak az övezetben céllal rendelkező gépjárműforgalom hajthat be, ez a településrészt csak jellege miatt nem okoz problémát.

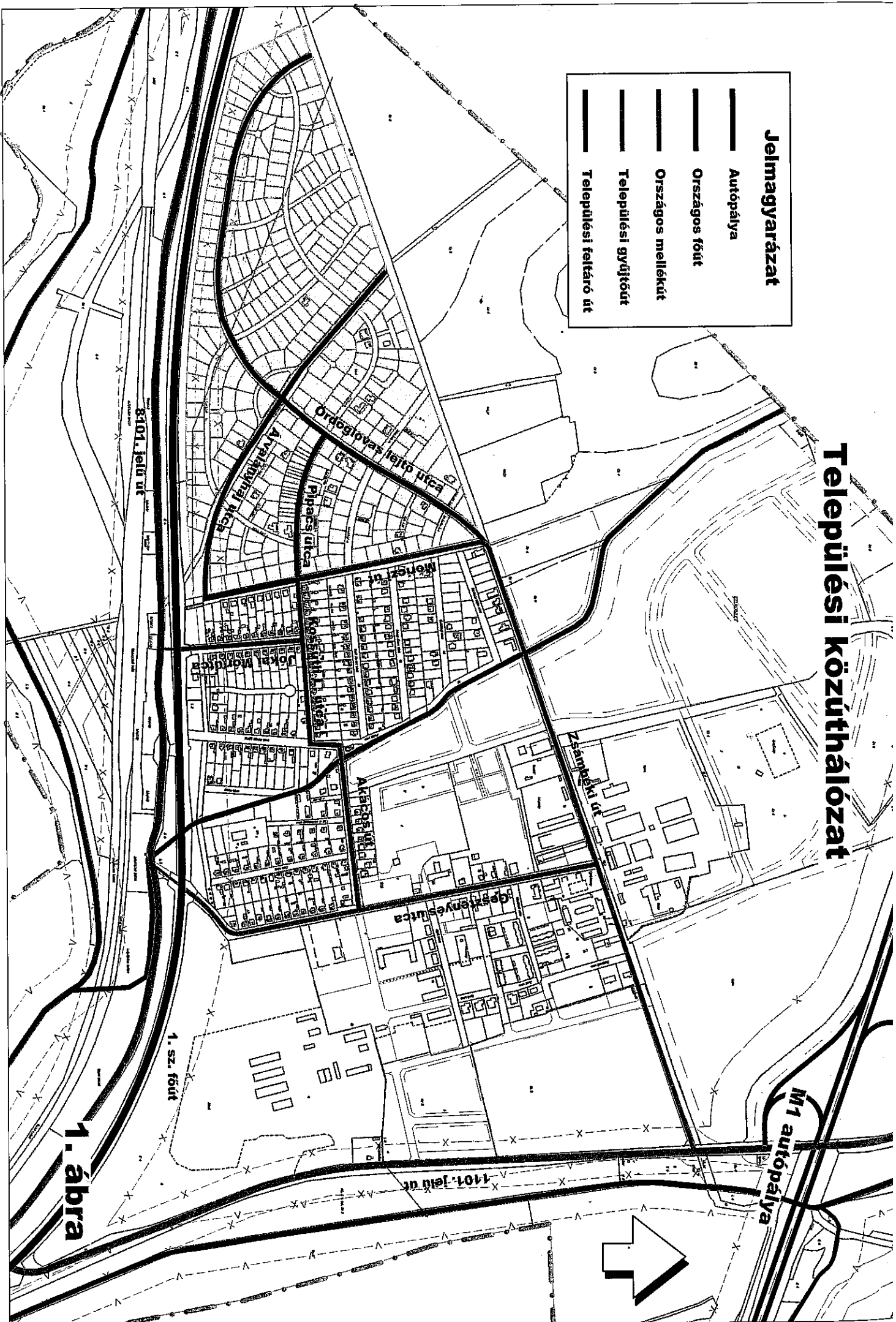
Az útfelületet a gépjárművek a gyalogosokkal közösen használhatják, így a gépjárműforgalom különös figyelmet igényel.

Köztérületen parkolni csak kijelölt parkolóhelyen szabad, ez leginkább a sűrű beépítésű utcaszakaszokon okoz problémát.

Települési közúthálózat

Jelmagyarázat

- Autópálya
- Országos főút
- Országos mellékút
- Települési gyűjtőút
- Települési feltárási út

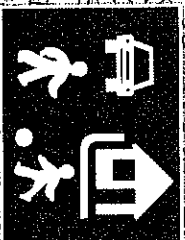

A települési közúthálózat sebesség szabályozása

Jelmagyarázat

Lakó-pihenő övezet
(20 km/ó)

40 km/ó

40

M1 autópálya

1101. jelű út

Gérentyessz. utca

Akácfa utca

Jókai Mór utca

Mohácsi utca

Órdöglovas lejtő utca

Aranykőfal utca

8101. jelű út

1. sz. főút

2. ábra

3.2. Forgalmi terhelés

Átkelési útvonal hiányában tranzitforgalom nem terheli a települést, így az utcahálózatot csak a helyi forgalom terheli. Mórinczliget nem rendelkezik közvetlen kapcsolattal az országos közúthálózat felé, így az innen eredő forgalom a Zsámbéki utat, illetve a Kossuth Lajos utca – Jókai Mór utca útvonalon éri el azt. A régi településrészeket az újjal a Zsámbéki út és az Akácós út – Kossuth Lajos utca útvonal köti össze egymással, ez a forgalom jelentős mértékben terheli az átlagosnál sűrűbben beépített Pipacs utcát.

A település meghatározó útvonalain forgalomszámolásokat végeztünk. A számlálás alapján megállapítható, hogy Mórinczligetet az M1 autópálya felé többnyire az Ördöglovas lejtő utcán és a Zsámbéki úton keresztül éri el a forgalom, míg az 1-es út felé a Pipacs utca – Kossuth Lajos utca – Jókai Mór utca útvonalat használják. Mórinczligetet az Ördöglovas lejtő utcán jelenleg mintegy 33%-kal több jármű (42 E/ó) veszi igénybe, mint a Pipacs utcát, amelyet 32 E/ó forgalom terheli.

Mórinczliget és a szomszédos régi településrész forgalmát is gyűjti a Mórinci út, amelyet elsősorban a Zsámbéki út irányában terheli forgalom, az Ördöglovas lejtő utca forgalmának mintegy 60 %-a, míg a Kossuth Lajos utca irányában jelentéktelen forgalmat mértünk.

A mért forgalom nem jelentős mértékű, ugyanakkor figyelembe kell venni, hogy Mórinczliget jelenlegi beépíttségének mértéke 50 % körül van, így ez a forgalom a teljes beépíttség elérésével több mint a duplájára fog növekedni, amely forgalomnagyság a település gyűjtőútjain egyesülve a többi területen eredő forgalommal már komoly terhelést jelenthet (3. ábra).

A diagram showing a right-angled triangle with its right angle at the top-left vertex. A dashed line extends from the top-left vertex, and a point is marked on this line. The triangle is shaded with a light gray fill.

4. Javaslat Móriczliget forgalomtechnikai kialakítására

4.1. Közúti hálózati javaslat

A településrész a vizsgálati fejezetben megfogalmazott okokból a jelenlegi lakó-pihenő övezetből ütemezetten 30 km/ó sebességű övezetté való részbeni alakítására tesszünk javaslatot. A településrendezési tervben a liget két felháró útja (Árvalányhaj utca és Ördöglovas lejtő utca) kiemelt hálózati szerepet kapott. Véleményünk szerint a településrész úthálózatából fakadóan az Ördöglovas lejtő utca és a Pipacs utca forgalmi terhelése meghaladja a lakó-pihenő övezetben eltűrhető mértéket. Tekintettel arra, hogy a beépítés jelenleg mintegy 40%-os, a forgalom további növekedésével (többszöröződésével) kell számolni.

A vizsgálatok során egyértelművé vált, e két út csomópontja és a Móriczi út közötti szakaszon már ma is nehezen fér meg a közúti és a gyalogos forgalom az Árvalányhaj utca, Ördöglovas lejtő utca és Pipacs utca mentén.

Móriczliget déli kihajító csomópontjaként a településrendezési terv szabályozási terv munkarészeiben már felmerült a Jókai Mór utcával való, benzinkúthoz kikötő kapcsolat megvalósítása. A terv a jelenlegi szervizépület helyén egy 16 m széles új út kiszabályozásáról intézkedik. Ezzel a kérdés megnyugtatóan rendezhető lenne és egy az 1-es főúttal, valamint a településközponttal jó kapcsolatot biztosító hálózati elem épülhetne ki. Az egyeztetések során felmerült az itt működő vállalkozás település működésében betöltött szerepe és szükségessé vált egy átmeneti megoldás vizsgálata. Ennek lényege, a jelenlegi telephelyi belső út kerülfőn felhasználásra oly módon, hogy egy biztonságot nyújtó járda maradjon meg az épület előtt, a túloldali nyitott szín irányába történjen az út kiépítése. Ezt a megoldást mutatjuk be az ábránkon. (Részletes geodézia nem állt rendelkezésünkre, a rajz elvi ábraként tekintendő.) (4. ábra)

Móriczi út-Jókai Mór utca között

Rövid távon

A településrész jelenlegi beépítettsége következtében a központként megjelölhető Ördöglovas lejtő utca és Árványhaj utca kereszteződésétől mindkét utca a Móriczi út felé haladó szakaszán indokolt a közúti és a gyalogos forgalom különválasztása. A jelenlegi szerény 4, illetve 3 m-es burkolat szélesség elegendően a kétirányú forgalom lebonyolítására. A szükséges szélesség a kétirányú forgalom esetén 6 m.

A ma a településközponttal való kapcsolatot biztosító Pipacs utca 5 m széles (Móricziligeten a legszélesebb) útpályával rendelkezik. Ez a tengely jó hálózati kapcsolata miatt jelenleg a gyalogosokat is figyelembe véve a legforgalmasabb, holott a sorházas beépítés miatt a közlekedésből fakadó zavaró hatás itt a leginkább nemkívánatos. E tengelynek a csillapítása érdekében rövid távon a lakó-pihenő övezetből való kivételét nem javasoljuk.

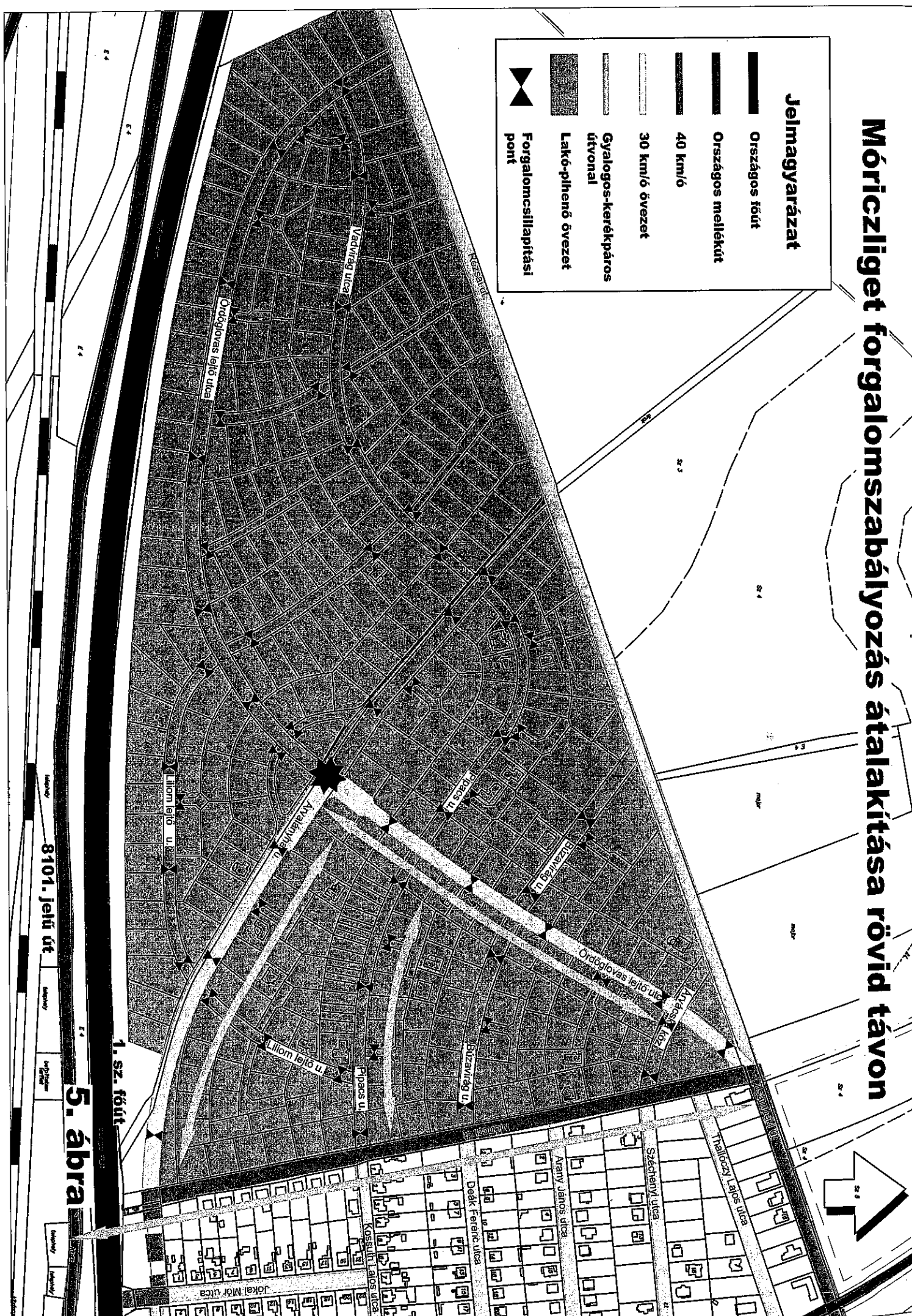
A forgalom sebességének korlátozására fizikai eszközök alkalmazásával forgalomcsillapítási pontok építését javasoljuk, mely lehet forgalomlassító küszöb vagy útpálya beszűkítés vagy egyéb irányváltoztatást igénylő kiépítés. A forgalomcsillapítási pontok kiállítására mind a lakó-pihenő övezetben, mind a 30 km/ó-s zónában javaslatot teszünk.

A gyalogos forgalom biztonságának javítása érdekében a már említett két utca (Ördöglovas lejtő utca és Árványhaj utca) mellett a sorházas beépítésű, településközpont felé a legrövidebb eljutást biztosító Pipacs utcán, valamint a vasúti és helyközi autóbusz felé eljutást biztosító Móriczi út mentén önálló gyalogosjárda kiépítést javasolunk (5. ábra).

Móriczliget forgalomszabályozás átalakítása rövid távon

Jelmagyarázat

- Országos főút
- Országos mellékút
- 40 km/ó
- 30 km/ó övezet
- Gyalogos-kerékpáros útvonal
- Lakó-phihenő övezet
- Forgalomcsillapítási pont

8101. jelű út

5. ábra

1. sz. főút

Középtávon

A településrész további beépülésével további útvonalakon áll elő a közúti és a gyalogos forgalom szétválasztásának igénye. A településközpont és Mórmezliget közötti kapcsolatot hordozó utak közül a Pipacs utca (- Kossuth Lajos utca) és a Búzavirág utca (-Deák Ferenc utca) Ördöglovas lejtő utcáig 30-as zónába való átsorolása és ezzel járó keresztmetszeti átrendezése válik szükségessé. (Pipacs utcára már rövid távon javaslatot tettünk.) (6. ábra)

Felmerült a két utca egyirányú utcapárként való kijelölése oly módon, hogy a Pipacs utca az Ördöglovas lejtő utca felé legyen egyirányú. Ezt alternatívaként bemutatjuk, de a „balra hajtó”-ot követő elrendezésből fakadóan önkeresztező mozgások alakulnak ki ebben a változatban. Az egyirányúsítás a forgalom gyorsítására, a parkoló férőhelyek növelésére alkalmazott eszköz, forgalomcsillapító hatása csekély, illetve a tömböket kerülő forgalom miatt útvonalhosszt növelő hatása van. Jelen esetben a Deák Ferenc utcára a terepviszonyok miatt további hátrányok jelentkeznek. Fenti okokból ezt a változatot nem támogatjuk. (7. ábra)

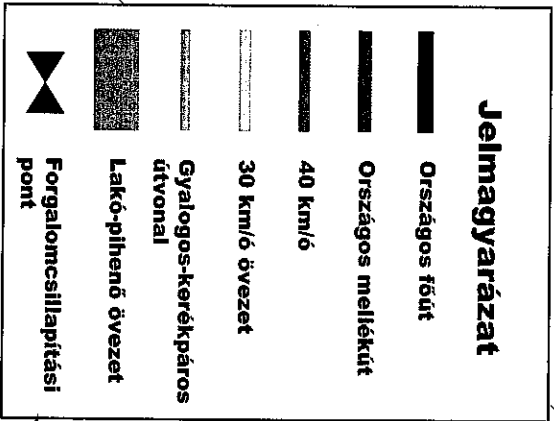
A településrész nyugati – jelenleg kevésbé beépített – részének kapcsolata miatt az Ördöglovas lejtő utca Vadvirág utcáig terjedő szakaszának 30-as zónába való átsorolása is szükségessé válik csaktúgy, mint az Árványhaj utca Pipacs utcáig terjedő szakasza.

Teljes benépesülést követően (hosszú távon)

A terület 90-100% közötti beépítéskor szükségessé válik a Vadvirág utca 30 km/ó-ás övezetbe való integrálása. Ezzel az összes olyan gerincút, mely átmenő forgalmat hordoz kikerül a lakó-pihenő övezetből és a jármű és gyalogos forgalom szétválasztása megvalósul.

A lakó-pihenő övezet területe több mezőre osztva megmarad oly módon, hogy 4-20 db ingatlan megközelítése történhet egy-egy ágon. Ezzel teljesülnek az ilyen szabályozással szembeni elvárások és egy biztonságosan működő rendszer alakul ki. (8. ábra, 9. ábra)

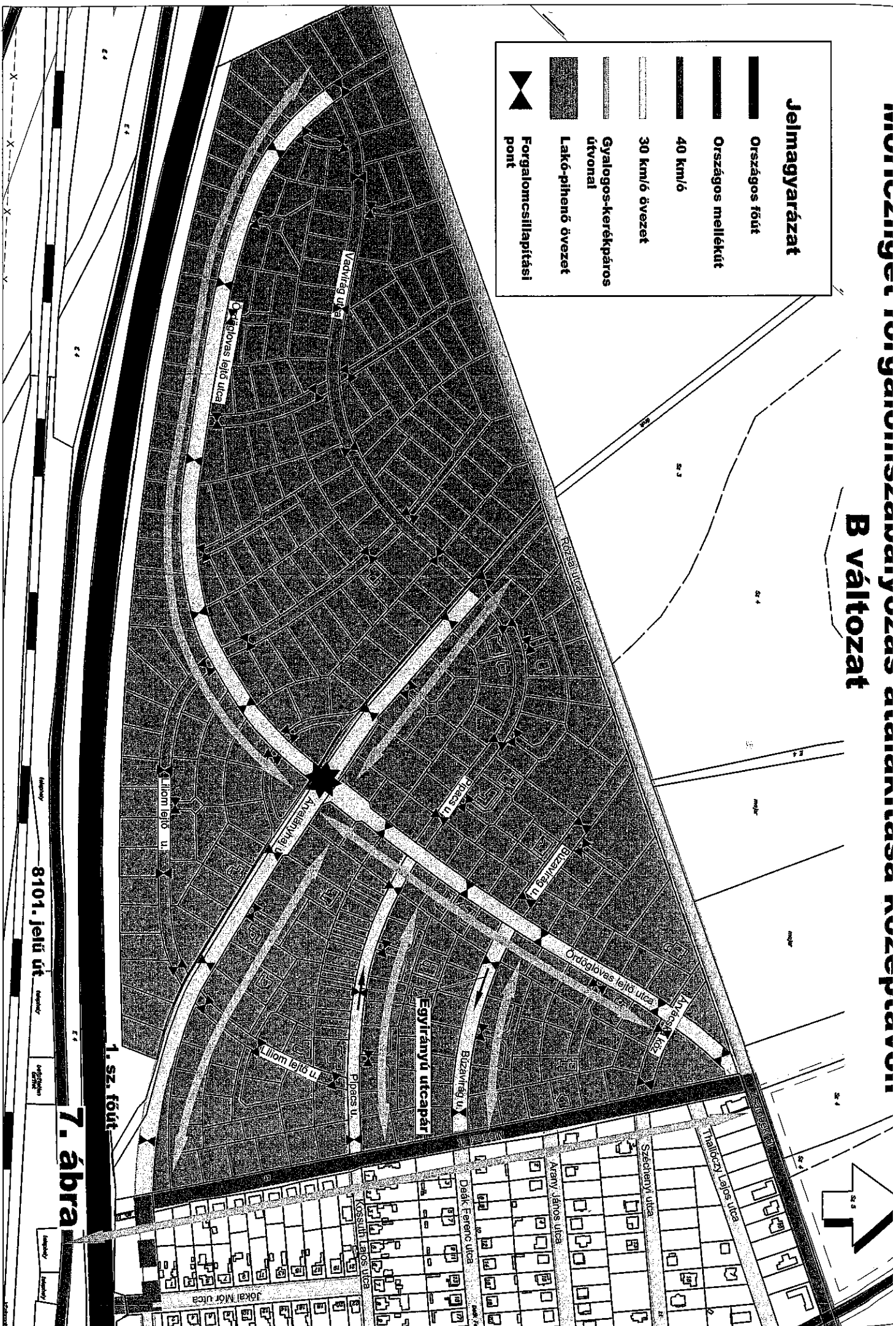
A változat

B változat

Jelmagyarázat

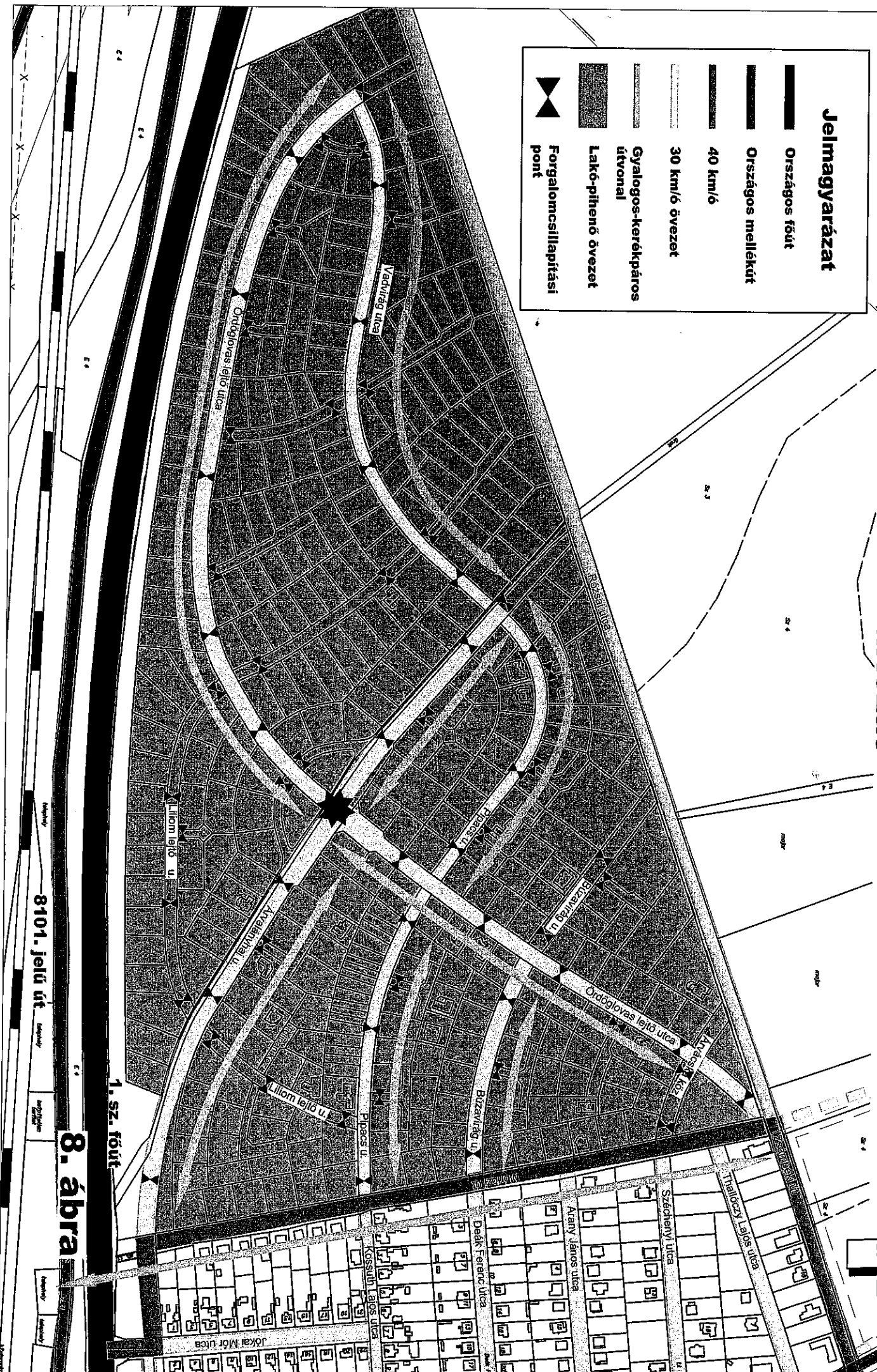
	Országos főút
	Országos mellékút
	40 km/ó
	30 km/ó övezet
	Gyalogos-kerékpáros útvonal
	Lakó-phenő övezet
	Forgalomcsillapítási pont

Móriczliget forgalomszabályozása a teljes benépesülés után

A változat

Jelmagyarázat	
	Országos főút
	Országos mellékút
	40 km/ó
	30 km/ó övezet
	Gyalogos-kerekpáros útvonal
	Lakó-pihenő övezet
	Forgalomcsillapítási pont

Móriczliget forgalomszabályozása a teljes beépítéses utakon B változat

Jelmagyarázat

Országos főút

Országos mellékút

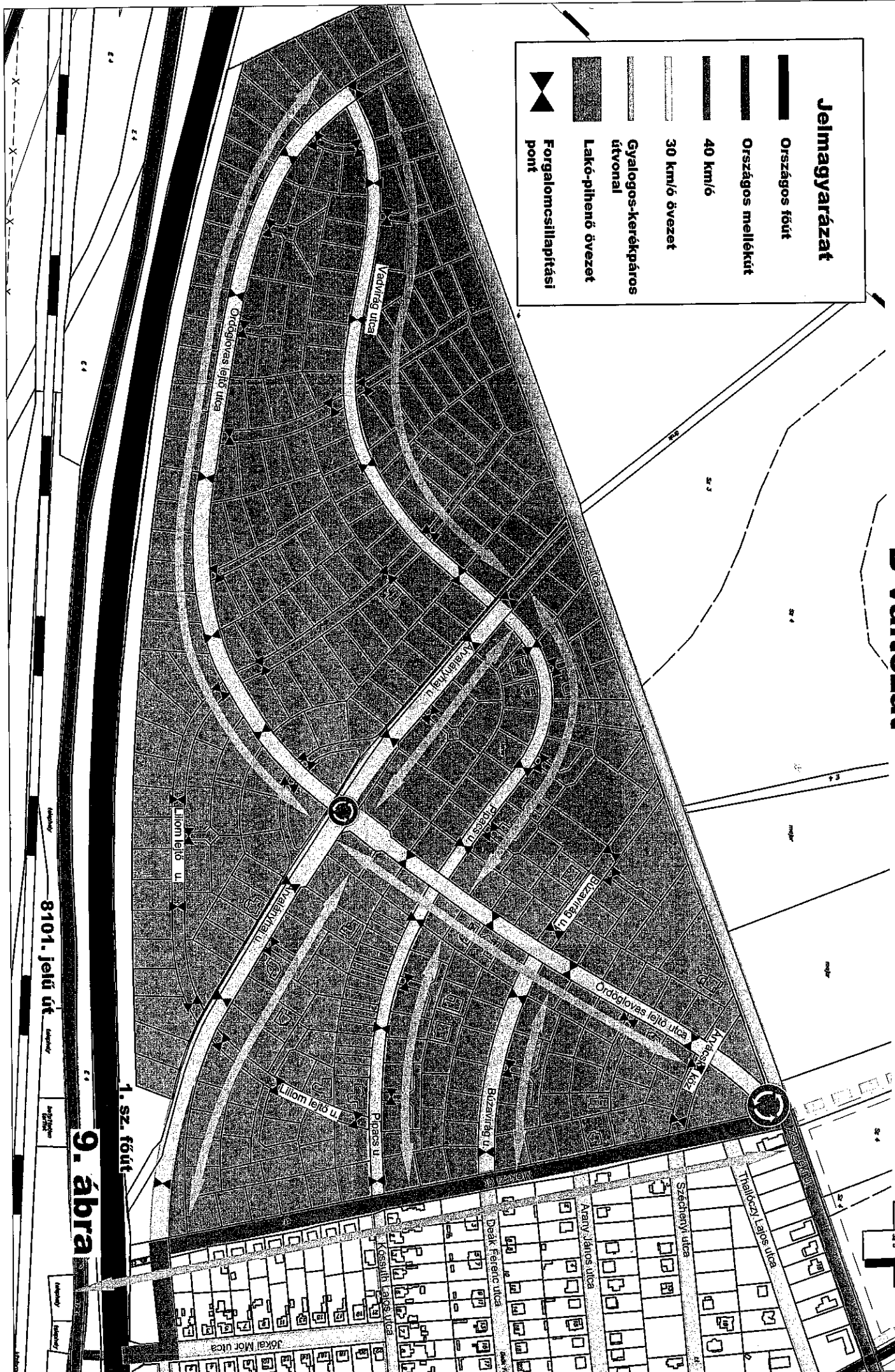
40 km/ó

30 km/ó övezet

Gyalogos-kerékpáros útvonal

Lakó-pihenő övezet

Forgalomcsillapítási pont

9. ábra

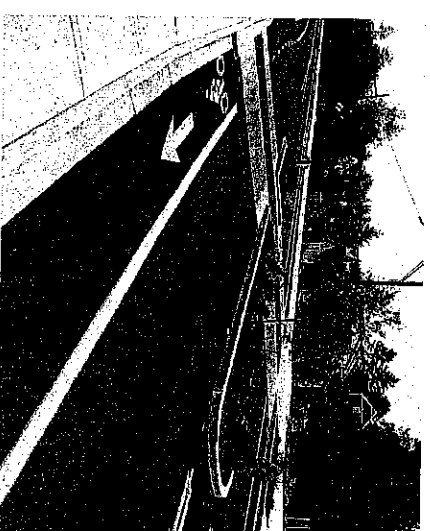
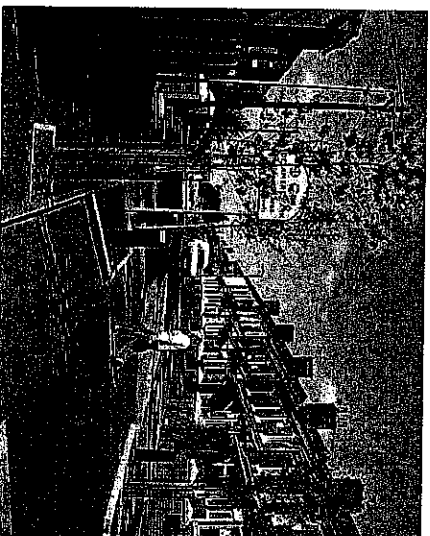
4.2. Forgalomcsillapítási eszközök és módszerek

A jelenleg általánosan elterjedt és alkalmazott módszerek két fő csoportra oszthatók:

Forgalomcsillapítási eszközök: 30-as zóna, lakó-pihenő övezet

Sebességcsökkentő eszközök: sebességlassító kúszób (fekvő rendőr), útbeszűkítés, közép-sziget kiépítés

Csomóponti forgalom szabályozó eszközök: jelzőlámpás irányítás (forgalom visszafogása-kapuzása), körforgalmú csomópont kiépítés

Móriczliget esetében az említett módszerek kombinációját javasoljuk. A már ma is kijelölt lakó-pihenő övezetben és a 30-as övezetben is lehetőség van sebességcsökkentő eszközök alkalmazására. Jelenleg ezek közül néhány sebességlassító kúszób épült ki.

Javaslatot teszünk a sebesség mérséklésében hasonlóan hatékony útbeszűkítés alkalmazására, mely megfelelő fenntartás mellett utcaképet javító szerepet is betölt.

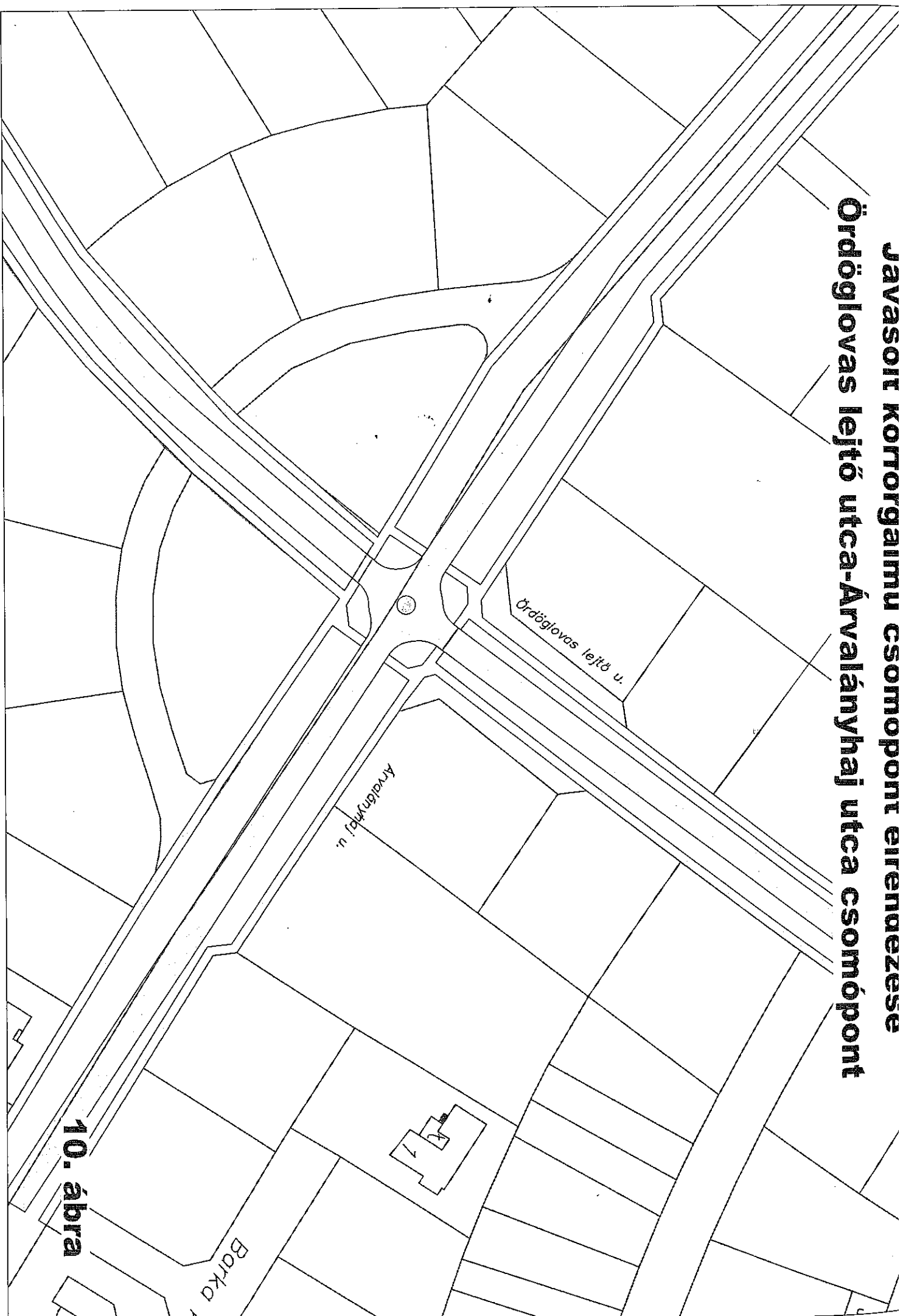
A Móríczliget két meghatározó csomópontjában a forgalom lendületének megtörésére körforgalom kialakítását javasoljuk. A településrész központi helyén lévő Ördöglovas lejtő utca és az Árvalányhaj utca csomópontjában egy mini, 8 m külső sugarú körforgalom kialakítását javasoljuk, mely a jelenlegi dinamikus hatások miatt javításra szoruló sebességcsökkentő kúszóbót válthatja fel. A belső 2 m sugarú kör járható, kövezett domború lencse szerű kialakítást kaphat.

A gyalogos forgalom számára kerület ez a kialakítás alig okoz, ugyanakkor biztonságot nyújt (10. ábra).

Móríczliget északi kapuját jelentő Zsámbéki úti csomópont hivatott a vegyes (teherforgalommal is terhelt) forgalmú úton a forgalmi viszonyok megváltozását jelezni. Erre különösen alkalmas a körforgalom, mely lehetőséget ad a forgalom irányváltása mellett a visszafordításra is. A 13 m-es külső sugarú közepes körforgalom a teherforgalmat bonyolító járművek számára is jól járható (11. ábra).

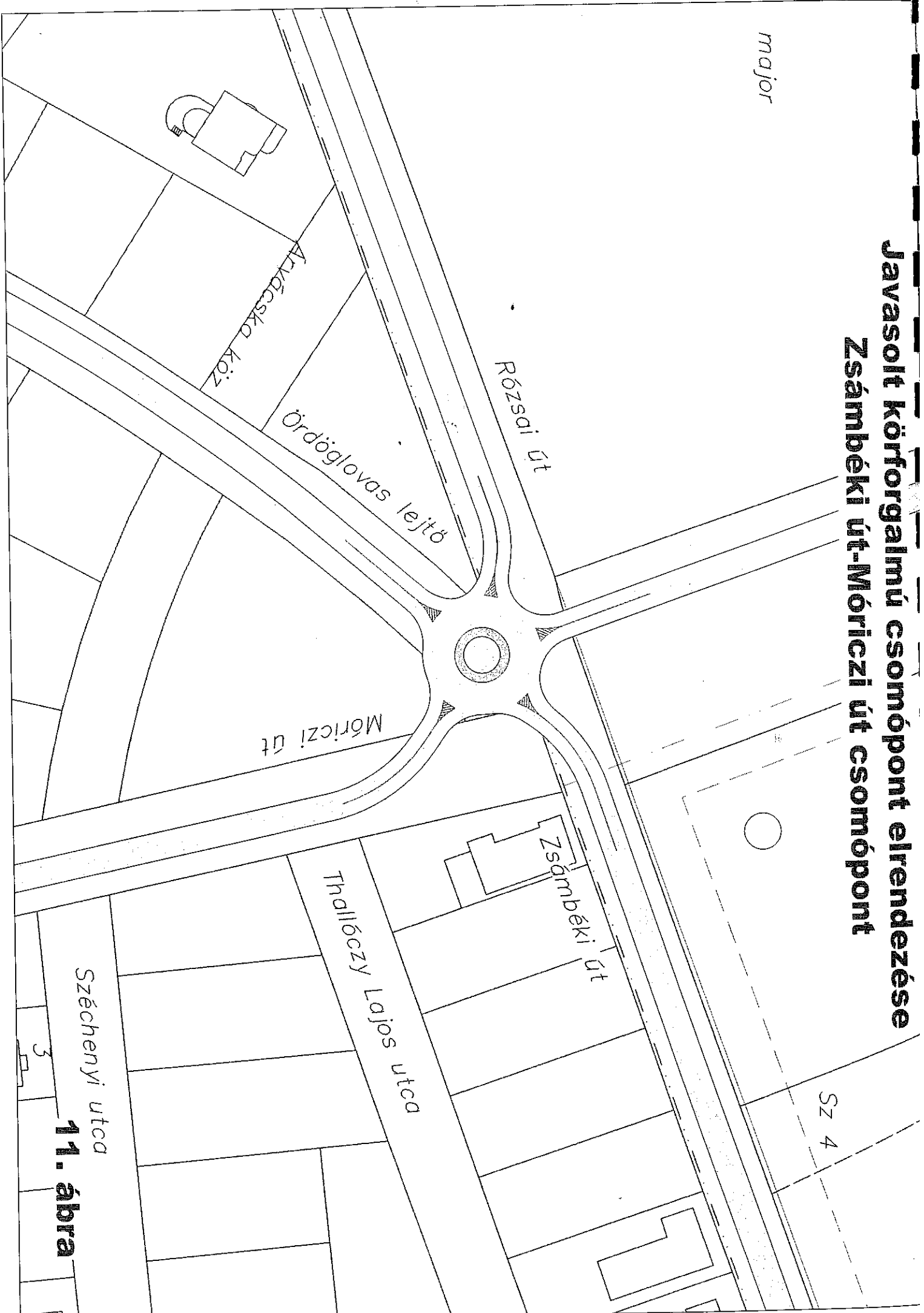
**Javasolt korrigált csomópont elrendezése
Ördöglovas lejtő utca-Árvalányhaj utca csomópont**

10. ábra

Javasolt körforgalmú csomópont elrendezése Zsámbéki út-Móriczi út csomópont

major

4.3. Gyalogos és kerékpáros kapcsolatok

A forgalomcsillapított területeken, így a lakó-pihenő övezetben és a 30 km/ó sebességű övezetben a kerékpárosok a közúton biztonsággal közlekedhetnek. Külön kerékpárút kijelölése szükséges. Mórliczliget északi határoló útja a Rózsai út mind a kerékpáros, mind a gyalogos forgalom számára átadható, a fasorokkal szegélyezett út biztonságosan igénybe vehető.

A település központja felé kapcsolatot négy nyomvonalon célszerű kialakítani. Ezek:

Zsámbéki út: kerékpárosok számára

Széchenyi utca: gyalogosok és kerékpárosok számára

Deák Ferenc utca vagy Kossuth Lajos utca (Alkácsoz út): gyalogosok és kerékpárosok számára

Árvalányhaz utczával szemközti új átnyitáson keresztül: gyalogosok és kerékpárosok számára

A vasútállomásoz és a helyközi autóbusz megálló felé közlekedők számára a Mórliczi út mentén javasoljuk biztonságos gyalogos tengely kiépítését.